

K.1.5. A 3. és 4. jövedelmi ötödbe esők éves bruttó átlagjövedelme az országos átlagérték arányában

A mutató a jövedelmi egyenlőtlenség középső tartományára koncentrál.

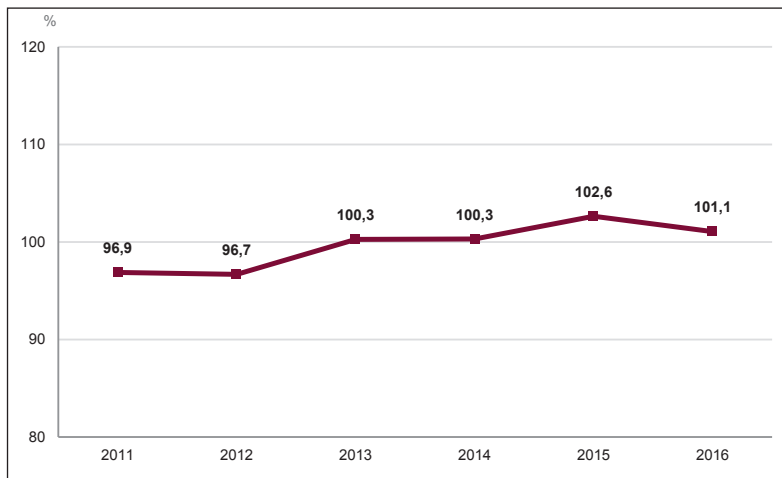
A társadalomban jelen lévő jövedelmi egyenlőtlenségek megragadására alkalmas az egy főre jutó jövedelem szerinti ötödök jövedelemátlagának, jövedelem-összetételének vizsgálata.

A nemzetközi gyakorlatban elterjedt, jövedelmi egyenlőtlenséget leíró S80/S20 mutató a felső ötöd jövedelemátlagát határozza meg az alsó ötöd jövedelemátlagának függvényében. Ennek továbbgondolásaképpen a középosztály jövedelmi helyzetének megragadásához kiszámítható a 3. és 4. ötöd együttes jövedelemátlagának aránya az országos átlaghoz képest.

A 3. és 4. ötöd együttesen a társadalom azon szegmensét takarja, akik a közepesnél anyagilag jobban élnek, de nem tartoznak a leggazdagabb 20% közé. A mutató mellett szól az az érv is, hogy általánosan a középosztályhoz való tartozás azt jelenti, hogy az adott személy a jövedelemeloszlás közepén helyezkedik el. Így ez a mutató képes a középosztály jövedelmeinek változását, alakulását jellemző folyamatot bemutatni. Ugyanakkor meg kell jegyezni, hogy az e mutató által kiválasztott két jövedelmi ötödbe tartozóknál az nem garantálható, hogy az illető szociológiai értelemben is beletartozik a középosztályba, vagyis megfelel bizonyos, az életkörülményekkel kapcsolatos kritériumoknak.

Az arányszámból arra következtethetünk, hogy az átlagosnál jobban, de nem magas anyagi színvonalon élőknek hogyan változott a jövedelmi helyzete az ország teljes lakosságához viszonyítva. Vagyis a bázisadat, amelyből kiindulunk, az országos bruttó jövedelmi átlag, és ehhez képest vizsgáljuk a 3. és 4. jövedelmi ötödbe esők jövedelmének arányát.

2012-től a mutató 2015-ig növekedett. A középosztály jövedelmi arányának növekedése 2012-ben jelentős mérföldkőhöz ért, mivel az arányszám átlépte a 100%-os értéket, és ez azt jelenti, hogy a középosztály jövedelmi helyzete, anyagi megerősödése elérte, majd túllépte a teljes lakosságra számított országos átlagértéket, kiemelkedő mértékben 2015-ben. A 2016. évi arányszám (101,1) – jóllehet kisebb a 2015. évinél (102,6) – a vizsgált időszakban a második legnagyobb érték, amely jelzi a vizsgált két ötöd átlagjövedelmének nagyságát az országos átlagértékhez képest. Az abszolút számok alapján 2015-ben a bruttó jövedelem

Forrás: KSH

összege a vizsgált csoportokban 1 493 958 Ft, míg 2016-ban 1 534 899 Ft volt, szemben az országos átlagjövedelemmel, amely 2015-ben 1 455 651 Ft-ot és 2016-ban 1 518 851 Ft-ot tett ki.

Mindez alapján megállapítható, hogy a középosztály bruttó jövedelme az átlagjövedelemnél magasabb mértékben növekszik jelenleg is. Így a középosztály anyagi szempontú stabilizálása tovább folytatódik. Ez abból a szempontból is kiemelten fontos, hogy egy széles és stabil középosztály megléte minden országnak elemi érdeke mind gazdasági, mind társadalmi stabilitási szempontból. A mutató jól jellemzi, hogy a hazai társadalomban a középosztály egyre több jövedelemre tesz szert 2012 óta, és az így – remélhetőleg – megerősödő, kiszélesedő középosztály képes lesz azt a kulcsszerepet betölteni, amely elengedhetetlen feltétele egy jól működő gazdaságnak, valamint a társadalom működésében kiszámítható bázissá képes válni.

E mutató fontosságát tehát az adja, hogy a középosztály jelentős mértékben hatással van a gazdaság általános növekedési potenciáljának alakulására. Ugyanakkor a gazdasági növekedés nem képes automatikusan generálni a középosztály megerősödését, hanem a középosztály dinamizmusa tud csak eredményt elérni a gazdasági folyamatokat érintően. Ehhez kapcsolódóan meg kell jegyezni, hogy a kettő között a hazai kis- és középvállalati szektor nélkülözhetetlen közvetlen csatornaként jelenik meg. Mindennek alapján pedig levonható az a következtetés, hogy a középosztály megerősödéséhez és a gazdasági növekedéshez is elengedhetetlen a kis- és középvállalati szektor kiegyensúlyozott fejlődése.